

SAMMANFATTNING AV TJÄNSTEUTBUDSRÅDETS REKOMMENDATION ”Repetitiv transkraniell magnetstimulering (rTMS) och transkraniell elektrisk stimulation (tDCS) vid behandling av långvarig nervsmärta (neuropatisk smärta)

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården godkände vid sitt möte den 19.12.2024

Rekommendationen gäller vuxna patienter som lider av långvarig neuropatisk smärta. Enligt rekommendationen

- a) ingår repetitiv transkraniell magnetstimulering (rTMS) inte i tjänsteutbudet inom hälso- och sjukvården vid behandling av långvarig neuropatisk smärta hos vuxna.
- b) ingår transkraniell elektrisk stimulation (tDCS) inte i tjänsteutbudet inom hälso- och sjukvården vid behandling av långvarig neuropatisk smärta hos vuxna.

Det finns ännu inte tillräckligt med forskningsbaserad information om effektiviteten av rTMS och tDCS vid behandling av långvarig neuropatisk smärta hos unga eller äldre personer.

Långvarig neuropatisk smärta (nervsmärta) är en typ av smärta som beror på en funktionell störning eller en skada i nervsystemet. Den är en allvarlig sjukdom som påverkar patientens livskvalitet på många sätt och avsevärt försvagar funktionsförmågan. Till sjukdomen hör svåra symtom, och i de centrala symtomen ingår smärtor som liknar elektriska stötar, stickande eller brännande smärta, smärta utlöst av beröring och muskelsvaghet. Dessutom kan det vara mycket svårt att hantera symtomen.

Neuropatisk smärta drabbar 6–10 procent av befolkningen.

Rekommendationen riktas till de tjänsteanordnare av den offentliga hälso- och sjukvården som tillhandahåller behandling för patienter med långvarig neuropatisk smärta.

Det finns än så länge inte tillräckligt med vetenskapliga belägg för effektiviteten av repetitiv transkraniell magnetstimulering (rTMS) hos vuxna vid behandling av långvarig neuropatisk smärta. Högfrekvent (10–20 Hz) rTMS av motoriska hjärnbarken kan kortvarigt minska den neuropatiska smärtan, men än så länge är beläggen för en kliniskt meningsfull långvarig effektivitet otillräckliga. När det gäller andra sätt att ge behandling är beläggen för effektiviteten klart otillräckliga.

De sätt på vilka behandlingen gavs vid undersökningarna gav inga vetenskapliga belägg för effektiviteten av transkraniell elektrisk stimulation (tDCS) hos vuxna vid behandling av neuropatisk smärta, och resultaten av undersökningarna var motstridiga.

Det var svårt att bedöma effektiviteten av båda metoderna på grund av att undersökningarna var oenhetliga och de vetenskapliga beläggen var ringa.

Utifrån de vetenskapliga beläggen har rTMS och tDCS inga biverkningar hos vuxna och unga, om säkerhetsrekommendationerna följs.

Kostnaderna för patientens rTMS-vårdperiod beror på bland annat antalet behandlingar och kostnader för vårdenheten. Beroende på antalet behandlingar som ingår i vårdperioden och på enskilda vårdbesöks längd varierar kostnaderna per patient och vårdperiod från några tusen euro till mer än 5 000 euro.

Anordnaren av tjänster bör se till att patienter identifieras och får lämplig vård inom primärvården snarast möjligt så att sjukdomen inte blir kronisk och svårare att behandla. Personer som lider av långvarig neuropatisk smärta behöver vård på smärtpolikliniker inom den specialiserade sjukvården. Servicesystemet ska se till att dessa patienter har tillgång till effektiv behandling som motsvarar patienternas individuella behov och baserar sig på den personliga behandlingsplanen.

När det gäller en rättvis fördelning av resurser är det viktigt att beakta hälso- och sjukvården som en helhet och att resurserna för behandling av smärta fördelas på olika faser av behandlingen av långvarig neuropatisk smärta, alla från primärvård till specialiserad sjukvård.

Neuromoduleringarna (bland annat rTMS och tDCS) och utrustningstekniken utvecklas fort. Det behövs fler forskningsbaserade belägg för effektiviteten av rTMS och tDCS hos patienter med långvarig neuropatisk smärta som tredje linjens behandling.

Av rekommendationen och dess beredningspromemoria (ett separat dokument) framgår närmare bland annat informationsunderlaget för rekommendationen och beskrivningen av sjukdomen. Dessa beskriver närmare de metoder som rekommendationen behandlar och metodernas effektivitet. En systematisk litteraturstudie beställdes som bakgrundsmaterial för rekommendationen.

Detta är en sammanfattning av en rekommendation som tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården har godkänt. Själva rekommendationen och bakgrundsmaterialet finns på finska på tjänsteutbudsrådets webbplats under [valmiit suositukset](#).

Sammanfattningarna på [svenska](#) och [engelska](#) finns också på webbplatsen.

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården finns i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet och har till uppgift att ge rekommendationer om vilka hälso- och sjukvårdsmetoder som ska höra till den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. Du kan läsa mer om tjänsteutbudet inom hälso- och sjukvården på [tjänsteutbudsrådets webbplats](#).